

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

(ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ 31/94185/Δ1, ΦΕΚ 3791/Β/13-8-2021)

Τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων αποτελούν καινοτόμο διδακτική και εκπαιδευτική δράση, η οποία συνίσταται στην πιλοτική προσθήκη νέων θεματικών κύκλων στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου αξιοποιώντας μεθόδους διερευνητικής – ανακαλυπτικής μάθησης. **Στόχος** τους είναι η ενίσχυση της καλλιέργειας ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής, δεξιοτήτων τεχνολογίας επιστήμης στους μαθητές και στις μαθήτριες.

Ενδεικτικά, οι σύγχρονες δεξιότητες περιλαμβάνουν την κριτική σκέψη, τη δημιουργικότητα, τη συνεργασία, την επικοινωνία, την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα, αυτομέριμνα, κοινωνικές δεξιότητες, πολιτειότητα, ενσυναίσθηση και ευαισθησία, προσαρμοστικότητα, ανθεκτικότητα, υπευθυνότητα, πρωτοβουλία, την επίλυση προβλημάτων, τον ψηφιακό και τεχνολογικό γραμματισμό.

Εκπαιδευτικό/ενημερωτικό υλικό και Θεματικοί Κύκλοι

Το απαραίτητο εκπαιδευτικό υλικό θα αντλείται από την ειδικά διαμορφωμένη πλατφόρμα του Ι.Ε.Π., με τίτλο «Πλατφόρμα 21+», που θα περιλαμβάνει εκπαιδευτικό υλικό ή/και οδηγό εκπαιδευτικού, οπτικοακουστικό εκπαιδευτικό υλικό ή/και φύλλα εργασίας, προτεινόμενες σχολικές δράσεις για την εργαστηριακή και βιωματική προσέγγιση του θέματος, φύλλα αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενημερωτικό υλικό προς τους γονείς, κατάλληλα διαβαθμισμένο ανά τάξη.

Οι Θεματικοί κύκλοι προκύπτουν από τους Παγκόσμιους Δείκτες Αειφόρου Ανάπτυξης και αφορούν την εξής θεματολογία:

- 1. Ζω καλύτερα –Ευ Ζην**
- 2. Φροντίζω το Περιβάλλον**
- 3. Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ- Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη**
- 4. Δημιουργώ και καινοτομώ- Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία**

1. Ζω καλύτερα –Ευ Ζην

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

1. ΥΓΕΙΑ: Διατροφή- Αυτομέριμνα, Οδική Ασφάλεια
2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία - Πρόληψη
3. Γνωρίζω το σώμα μου - Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Λέξεις κλειδιά: υγιεινή ζωή, άσκηση και διατροφή, πρόληψη και προστασία από εξαρτήσεις, αυτομέριμνα και ψυχική υγεία, σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, ασφάλεια στο δρόμο, οδική ασφάλεια, ασφάλεια στα σπορ, στο σπίτι, στην πλοήγηση και στη χρήση διαδικτύου, πρώτες βοήθειες, διασώστες, ευαισθητοποίηση σε θέματα αναπηρίας και ευαλωτότητας.

2. Φροντίζω το Περιβάλλον

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

1. Οικολογία - Παγκόσμια και τοπική Φυσική κληρονομιά
2. Κλιματική αλλαγή - Φυσικές Καταστροφές, Πολιτική προστασία
3. Παγκόσμια και τοπική Πολιτιστική κληρονομιά

Λέξεις κλειδιά: κλίμα, κλιματική αλλαγή, οικολογική συνείδηση, ανακύκλωση, τεχνολογία περιβάλλοντος και βιώσιμη ανάπτυξη, φυσικές καταστροφές: πρόληψη & προστασία, παγκόσμια κληρονομιά, φιλοζωία, τα δικαιώματα των ζώων και αειφορία, τοπική πολιτιστική κληρονομιά, παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά.

3. Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ- Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

1. Ανθρώπινα δικαιώματα
2. Εθελοντισμός διαμεσολάβηση
3. Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα

Λέξεις κλειδιά: εθελοντισμός, πολιτειότητα, ανθρώπινα δικαιώματα & αξιοπρέπεια, αλληλοσεβασμός και σεβασμός στη διαφορετικότητα, αντιμετώπιση διακρίσεων, ισότητα των φύλων, συνεργασία/συνεργατικότητα, φιλανθρωπία, κοινωνική ευαισθησία, κοινωνική ευθύνη, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, συμπερίληψη στην εκπαίδευση, δημοκρατία, δημοκρατική παιδεία και παράδοση, σχολικός και διαδικτυακός εκφοβισμός

4. Δημιουργώ και καινοτομώ- Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία

Περιλαμβάνονται προγράμματα στους παρακάτω τομείς:

1. STEM/ Εκπαιδευτική Ρομποτική
2. Επιχειρηματικότητα- Αγωγή Σταδιοδρομίας- Γνωριμία με επαγγέλματα

Λέξεις κλειδιά: δημιουργική διαδικασία, δημιουργική σκέψη, οργανωτική ικανότητα και προγραμματισμός, εικονική επιχείρηση, νεανική επιχειρηματικότητα, επαγγέλματα του μέλλοντος, οικονομικός γραμματισμός, οικονομία και ηθική, φορολογική συνείδηση, κοινωνική ευθύνη, ψηφιακά περιβάλλοντα/ανοιχτά ψηφιακά περιβάλλοντα, ψηφιακές δεξιότητες, καινοτομία, νέες επαγγελματικές δεξιότητες, προσωπικότητα και επαγγελματική ταυτότητα

Κύκλοι δεξιοτήτων

Κατά την υλοποίηση της δράσης καλλιεργούνται οι παρακάτω κύκλοι δεξιοτήτων:

A) Κύκλος των δεξιοτήτων μάθησης

- Κριτική σκέψη
- Επικοινωνία
- Συνεργασία
- Δημιουργικότητα

B) Κύκλος των δεξιοτήτων ζωής

- Αυτομέριμνα
- Κοινωνικές Δεξιότητες
- Πολιτειότητα
- Ενσυναίσθηση και ευαισθησία
- Προσαρμοστικότητα
- Ανθεκτικότητα
- Υπευθυνότητα
- Πρωτοβουλία
- Οργανωτική ικανότητα
- Προγραμματισμός
- Παραγωγικότητα

Γ) Κύκλος των δεξιοτήτων της τεχνολογίας και της επιστήμης

- Δεξιότητες Μοντελισμού και προσομοίωσης
- Πληροφορικός γραμματισμός
- Ψηφιακός γραμματισμός
- Τεχνολογικός γραμματισμός
- Γραμματισμός στα Μέσα – Ευχέρεια στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση
- Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες
- Ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο
- Προστασία από εξαρτητικές συμπεριφορές στις τεχνολογίες
- Δεξιότητες δημιουργίας και διαμοιρασμού ψηφιακών δημιουργημάτων
- Συνδυαστικές δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας, επικοινωνίας και συνεργασίας
- Δεξιότητες ανάλυσης και παραγωγής περιεχομένου σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα
- Δεξιότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών

Δ) Κύκλος των δεξιοτήτων του νου

- Στρατηγική σκέψη
- Επίλυση προβλημάτων
- Μελέτη περιπτώσεων (case studies)
- Κατασκευές
- Πλάγια σκέψη

Στο πλαίσιο του Εβδομαδιαίου Ωρολογίου Προγράμματος του Νηπιαγωγείου, τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων εντάσσονται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της τάξης και υλοποιούνται κατά την **πρωινή λειτουργία** και στο χρονικό διάστημα (διδασκτικές ώρες) που ορίζεται για τις «Οργανωμένες Δραστηριότητες και διερευνήσεις με βάση το ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ», σε **τρεις (3)** διδασκτικές ώρες, κατανεμημένες **δύο (2) με τρεις (3) φορές την εβδομάδα**. Η νηπιαγωγός έχει την ευελιξία να επιλέγει ανάλογα με το πλαίσιο, τη δυναμική της ομάδας και τα ενδιαφέροντα των νηπίων, τη θεματική που θα διαπραγματεύεται στην τάξη.

Εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα (ΕΩΠ) Νηπιαγωγείου

ΩΡΕΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
7:45 - 8:30	45'	Πρώρη υποδοχή μαθητριών και μαθητών (προαιρετικό πρόγραμμα)
08:15 - 8:30		Υποδοχή μαθητριών και μαθητών
08:30 - 09:15	1η διδασκτική ώρα - 45'	Ελεύθερο παιχνίδι - ενασχόληση στα κέντρα μάθησης (γωνιές)
09:15 - 10:00	2η διδασκτική ώρα - 45''	Οργανωμένες δραστηριότητες και διερευνήσεις με βάση το ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ ή Εργαστήρια Δεξιοτήτων, πρόγευμα
10:00 - 10:45	Διάλειμμα	
10:45 - 11:30	3η διδασκτική ώρα - 45'	Οργανωμένες δραστηριότητες και διερευνήσεις με βάση το ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ ή Εργαστήρια Δεξιοτήτων
11:30 - 12:10	4η διδασκτική ώρα - 40'	Ελεύθερο παιχνίδι - ενασχόληση στα κέντρα μάθησης, ανατροφοδότηση (γωνιές)
12:10 - 12:45	5η διδασκτική ώρα - 35'	Οργανωμένες δραστηριότητες και διερευνήσεις με βάση το ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ ή Εργαστήρια Δεξιοτήτων - Αναστοχασμός - Ανατροφοδότηση-Προγραμματισμός της επόμενης ημέρας και προγραμματισμός επόμενου εργαστηρίου
12:45 - 13:00	Προετοιμασία για Αποχώρηση	
13:00	αποχώρηση	

Σχέδιο Δράσης της Σχολικής Μονάδας

Κατά την έναρξη του διδακτικού έτους και το αργότερο έως 30 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους, στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού της σχολικής μονάδας, πραγματοποιείται ειδική

συνεδρίαση του Συλλόγου Διδασκόντων για τον καθορισμό του ετήσιου Σχεδίου Δράσης της σχολικής μονάδας αναφορικά με τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων. Οι υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί για τη διδασκαλία των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, σχεδιάζουν τα αντίστοιχα Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων. Ο σχεδιασμός περιλαμβάνει υποχρεωτικά την υλοποίηση των τεσσάρων (4) Θεματικών Ενοτήτων και δύναται να περιλαμβάνει από 20 ως 28 Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων, δηλαδή 5 έως 7 εβδομάδες, ανά Θεματική Ενότητα. Τέλος, συντάσσεται σχετικό πρακτικό Συλλόγου Διδασκόντων, αντίγραφο του οποίου κοινοποιείται στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

Ενδεικτικές δραστηριότητες αποτελούν:

Κατασκευές, παρουσιάσεις, παιχνίδια, δημιουργία παιχνιδιών, θεατρικό παιχνίδι, οργάνωση έρευνας ή συνέντευξης, συμμετοχή στο εκπαιδευτικό ραδιόφωνο ή στην εκπαιδευτική τηλεόραση, εργαστηριακή δημιουργία εικονικής επιχείρησης, γνωριμία και συνέντευξη κάποιου επαγγελματία ή προσωπικότητας και διοργάνωση εκδηλώσεων.

Αναθέσεις Υλοποίησης

Ως προς την υλοποίηση των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων ισχύουν τα κάτωθι ανά βαθμίδα:

α) Στο Νηπιαγωγείο οργανώνουν, συντονίζουν και διδάσκουν οι εκπαιδευτικοί του κλάδου ΠΕ60 Νηπιαγωγών.

Αξιολόγηση Μαθητών/τριών

Τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, εισάγουν καινοτομίες στο κοινωνικό πλαίσιο μάθησης και επιδιώκουν την καλλιέργεια της αυτό-ρύθμισης στη μάθηση, της συνεργασίας και της αυτοβελτίωσης. Λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα τους, δεν αξιολογούνται με τον παραδοσιακό τρόπο, αλλά δίνεται έμφαση στην περιγραφική αξιολόγηση και τη σύνταξη φακέλου επιτευγμάτων (portfolio) από την μαθήτριά και τον μαθητή. Η διαδικασία αξιολόγησης των δεξιοτήτων λειτουργεί διαμορφωτικά και αναδεικνύει τις προτεραιότητες που θα πρέπει να τεθούν κατά το σχεδιασμό των Σχεδίων Δράσης της Σχολικής Μονάδας. Οι αξιολογήσεις διεξάγονται ανά τρίμηνο και ανά Θεματική Ενότητα και έχουν διττό στόχο: την αξιολόγηση της εφαρμογής του Προγράμματος Καλλιέργειας Δεξιοτήτων και την αξιολόγηση της ανάπτυξης δεξιοτήτων των μαθητριών και των μαθητών.

Ο ατομικός φάκελος μαθήτριας/μαθητή, ήτοι το portfolio:

(α) παραδίδεται στη μαθήτριά και στον μαθητή ως προσωπικό τους αρχείο

(β) αποτελεί υλικό ενημέρωσης και συμβουλευτικής προς τους γονείς/κηδεμόνες στο πλαίσιο προγραμματισμένων συναντήσεων για την ενημέρωσή τους,

γ) είναι διαγνωστικό μέσο ως ένα συμπεριληπτικό εργαλείο αποτύπωσης των επιτεύξεων και των εμποδίων επίτευξης καθώς και του μαθησιακού προφίλ κάθε μαθήτριας και μαθητή,

δ) μπορεί να περιλαμβάνει νέες προσεγγίσεις αξιολόγησης, όπως είναι η αυτοαξιολόγηση και η ετεροαξιολόγηση στην ομάδα και πεδία συγκρότησης του σχολικού βιογραφικού της μαθήτριας και του μαθητή. Τα στοιχεία του ατομικού φακέλου της μαθήτριας και του μαθητή από τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, μπορεί να συνεκτιμώνται σε αξιολογικές διαδικασίες μαθησιακού προφίλ, κατά τη διαδικασία σύστασης Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης (ΕΠΕ), κατά τη Συμβουλευτική Επαγγελματική Σταδιοδρομία και σε όποια άλλη ενέργεια εξατομικευμένου παιδαγωγικού σχεδιασμού.